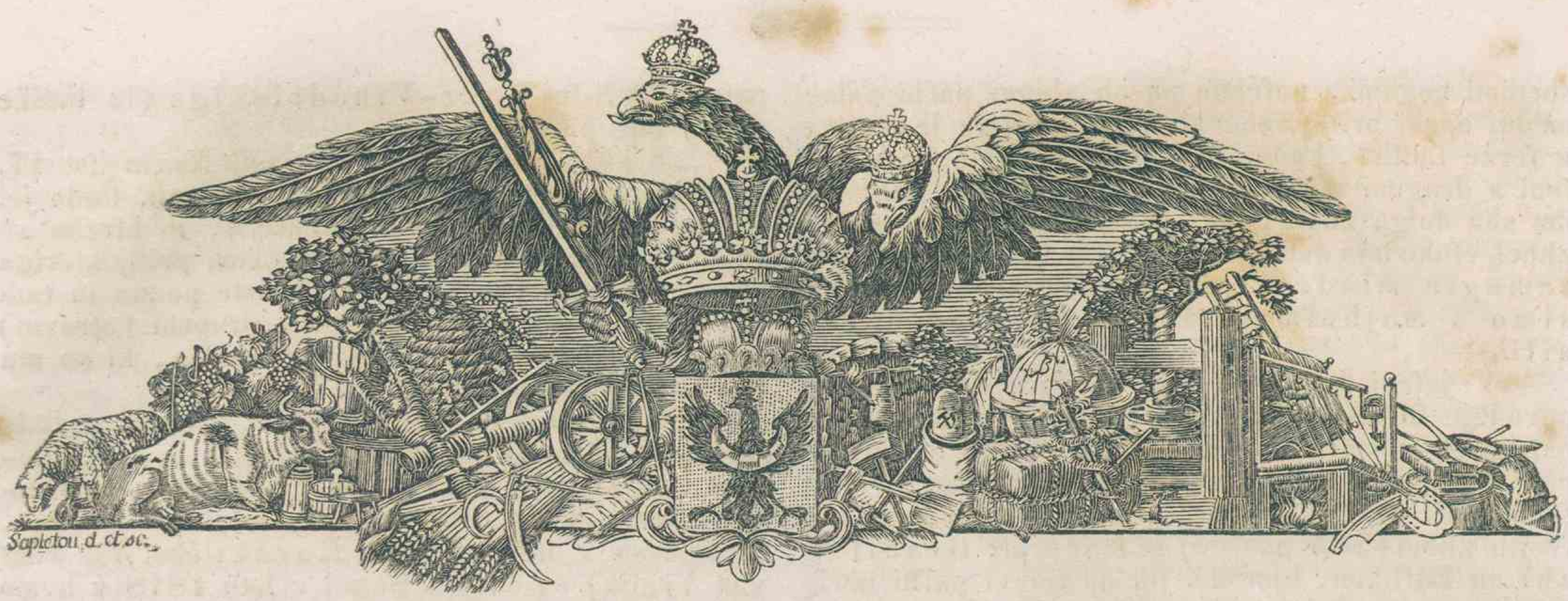

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III. | *V srédo 4. Rošnicvéta. 1845.* | List 23.

Vodnikovi napiſ sa méſez Roshnizvet.

Lepôto da semlji toplo léť,
Nedolshnoſt mladenzham roshni zvet.

Kmeta svèt za zdravje in zadovoljnost.

(Poleg nemškiga.)

Kar si z žuli sam pripravim,
Rad poštenje vam zastavim,
De narslajši mi diši;
Vidim, res je, v mnogim mesti
Bogatine dobro jesti,
Pa ko men' — jim ne godi.

Govorjenje njih pričuje,
De le redko prileguje
Jim se tud najboljši jed; —
Dober tek *) si scer želijo,
Vender lačni, de medlijo,
Mor'jo vstat' od polnih skled.

Pa neumnim, ki ne vejo,
Kak' bi sebi glad in žejo
Utihnili, dam ta uk:
Kdor želí, de bi kosilo,
Dobro vselej mu teknilo,
Z mano prime naj za plug.

*) Slaj, slast Appetit.

In ak' ta še ne pomaga,
Seka derva naj in žaga,
Travo z mano naj kosí;
Te bo clo u terdim hlebi
Vračtvo za želodec sebi
Našel daljnje brez skerbi.

Kdor želodcu tak bo stregel,
Se bo vtrujen spat vlegel,
Zibat' treba ga ne bo:
Na zeleni bo celini,
Mehki kakor na blazini,
Se spočinil prav sladko.

Kar rodí mi lastna njiva
Zernja, zelja, ali sočiva,
Mi naj zdravši da obrok: *)
O de b' to mestjani vedli,
Kakor jez bi željno jedli,
Sam' pridelke svojih rok.

Zemlji, ktero obdelujem,
Pridnost svojo posojujem
Za največi samo prid;
Posojilo po stotero,
Ona léto mi vsaktero
More zopet povernit'.

*) Južina Mahlzeit.

Naj mi ravno večkrat roka
Od debelih žulov poka,
Naj se skoz in skoz potim:
Pa se s klasjem vender zlatim
U jeseni obogatim,
Ino druj'ga ne želim.

Zadoveljen v svojim stanu
Ne zavidim res mestjanu,
Bil on srebren vès in zlat;
Kaj pomaga v mesti biti
Pa ne moči jesti, piti,
V pokoju se naspat'?

De se mnogim grajat' hoče
Sklepe tvè *), nebeški oče!
Glas ta meni več ni nov; —
Men' preklestvo tvoje, Bože! **)
„Ternje naj rodi ne rože
Zemlja", — res je blagoslov.

J. Drobnič.

*) Pri južnih naših sosedih na Horvatskim i. t. d. se v pesmih nektere prisvojivne zaimena takó pokračujejo:
ma namesto moja, *mê* namesto moje,
tva „ tvoja, *tvê* „ tvoje,
sva „ svoja, *svê* „ svoje.

**) Bože je klicavni padež od besede Bog, pri južnih Slavjanih sploh v navadi.

Kdor ne ſkuſha, ne vé.

Is Goriſhkiga.

Zhbelar! ne mòri mladih in plemenitih matiz, tudi v jeſeni ne; sakaj kader ti ſpomlad na duri potèrka, jih boſh potreboval.

Prav sadovoljin ſim bil ſoſtavka, ki ſim ga v 41. liſtu krajnſkih noviz lanjſkiga leta, pod nadpiſam: „Navada shelesna ſrajza" bral, kjer ſim vidil, kakó ſe je ſtari zhbelar F. M. trudil od goſpoda M. N. svediti, zhbele v jeſeni prekaditi in sdrushiti. Ne gre mu ſtarzhiku sameriti, de ſi je toliko persadeval, svediti, kakó mladi umni zhbelarji ravnajo, ſvoje zhbele zhedalje bolj pomnoshiti in njih natóro od dne do dne bolj ſposnati. — Potem, de ni ſhe matize posnal in de jo je bolj natanjko pogledati shelel, je le pokasal, de ni bil ſhe do tazhaſ pravi zhbelar. De ſe mu je pa matiza ſmilila pokonzhati, in de je hotel svediti kakó bi ſe mògla pri shivljenju ohraniti, je ozhitno snamnje, de je hotel odſlej bolji zhbelar biti.

Tudi jeſt, ſhe ſantizh na ozhetovim domu, ſim ſe prav rad okoli zhbelnaka potikal in biſtro gledal, kakó ſo pridne buzhelize is panjev ſerzhale in s oblo-

shenimi nogami, pofébno pa ob ajdovi pafhi polne medú, nasaj pribrenzhevale; tudi meni fe je matiza v ferze fmilila, kader fo jo moj ranjki ozhe v jefeni s drugimi zhbelami vred pokonzhali. Satôrej fim she dolga zhafa, kér imam fam lepo mnoshizo zhbel, vfako leto doftikrat premifhljeval, kakó bi fe samogle mlade in plemenite matize zhes simo s majhnim pitanjem koriftno ohraniti. —

V jefeni leta 1840 je vfefkosi deshevalo in povodnje fo bile take, de fo fèmtertje veliko fhkode napravile in marfiktere zefte takó rasrile in raskopale, de ni bilo mogozhe po njih vositi; ravno taka fe je tudi po Nadishji pripetila, de nifim mogel fvojih zhbel (185 panjev) is Fare pri Gradifhzhi na Lafhkim, kjer fim jih na ajdovi pafhi imel, domú fpraviti. Takrat mi v mifel pride dva panja fi napraviti, v ktera fim 12 mladih plemenitih matiz od obrojenkov (Grundstock-Abschwärmer) s nekoliko zhbelami djal. In glej! vfe, rasun ene, fim fi sa prihodno fpomlad v imenovanima dvema panjema sdrave ohranil. To viditi je bilo moje vefelje neisrezheno! — In gotovo vfak rasumen zhbelar dobro vé, kakó po godu mu je takrat, kader mu matiza od plemena eniga ali drusiga panja pogine, zhe ima mladih in plemenitih matiz kaj od vezh.

Mordè mi bo kdo rekel: ali je mogozhe, de bi te zhbele fhe eno matizo imele? — Ne famo eno, — mu odgovorim — ampak fhefi! Kakó pa jes v ti rezhi ravnam, vam hozhem tukaj rasloshiti:

Eniga dne poklizhem blishnjiga misarja k febi, in mu ukashem en panj narediti, kteri naj bo 3 kvarte (male pedí) fhirok, 2 in pol dolg, eno pa vifok. On to flifhati, fe mi pofmeja in s nofam pomerda, ter fe obotavljaje k delu napravlja. Is tega famiga mi bofh mogel 6 panjizhev napraviti, mu potem rezhem. A ja, sdej fhe le vém, mi odgovorí, de ga bodo sa matize imeli. Potem mu na tanjko dopovém, kakó de naj ga naredí. V 6 predalzhikov (panjzhikov) ga morafh rasdeliti, — mu pravim — in po fredi prav tanjke dilize vloshiti, rasun tega mora, vfak predalzhik majhne konzhnize od fpredej in sadej (Vorder- und Hinterdeckel), takó napravljene imeti, de fe bodo predalzhikam tikama prilegle; v fprednje naj bodo shreliza (letavne luknje) vresane, fkos ktere bodo zhbelize vùn in noter letati mogle. Zhes vfe te male konzhnize pa mora fhe ena takó dolga konzhniza napravljena biti, kakor je panj fhirok in tudi v to morajo shreliza tikama unim vdelane biti. De bodo pa zhbele svoje ftanifhe losheji fposnale, naj bode vunajna dolga konzhniza v primeri vfakiga pofamesniga panjizhka raslozhno pomálana.

V enimu dnevu mi je imenovan misar dva panja prav lahko isdelal, ktera fta bila prav dobra in koriftna matize in zhbele zhes simo ohraniti. Oba fim v letu 1840 fabo v Kermin na Lafhko peljal, kjer fim imel zhbele na pafhi in 20 zentov in 15 funtov fterdí prodal.

(Konez fledí.)

V južnoslavijanskih deželah sploh znano zdravílo zoper vgriz strupenih kač.

Kmalo potem, ko je 17. list naših Novic nesrečo oznanil, ki se je v Višnji Gòri od gadoviga pičenja perpetíla, so nam prečastni gospod Jože Mažuranić, Modruškiga kapitola kanoniški namestnik, iz Novo-Vinodolskiga (iz turške meje) tolé pisali:

„Z kakó žalostjo sim jes vaših Novin list 17. in 18. bral, nobeno peró nemore popisati. Čudo je, de vaš narod še nepozná sredstva, z kterim se zamore vjedu strupenih žival v okom priti, kteriga vunder pri nas vsako nar manji dete pozna in tudi vé, kakó se ima porabiti, de mu strupeni (otrovni) vgriz ne škodje. To sredstvo je zeliše, ki se mu astramontana pravi.“ *)

Prečastiti gosp. Mažuranić, kterimu se za to ljudomilo oznanilo serčno zahvalimo, so temu dopisu tudi zeliše in izlečik (ekstrakt) astramontane perložili in temu tudi prepis pisma perdjali, kteriga so v laškim jeziku Karčki škof (Bischof von Veglia) na škofa v Segni v letu 1818 v hvalo imenovaniga zdravila pisali.

Kar je meni znano, Slovenski narod tega zdravila ne pozná, tudi ga v naših lekarnicah nimamo; pred nekimi šestmi letmi je bilo, z Laličovim sredstvam zoper vgriz steklih psov vred, od c. k. deželniga poglavarstva povsod razglašeno, od tega časa pa zopet pozabljeno. Zelišarski kupec A. Pfancert na Dunaju je nekaj časa potem oglas na znanje dal, de se astramontana tudi v njegovi štacuni dobí. — Kér pa to zeliše v naših krajih le malokje raste, se ni čuditi, de to sredstvo ni sploh takó poznano, kakor bi imelo biti. Če bo odslej astramontana po slovenskih deželah po vrednosti znana postala, gré čast in hvala samó gosp. Mažuraniću, ki so nam jo takó živo priporočili. Brali smo, de se da izlečik astramontane dolgo dolgo časa brez vse škode ohraniti, zatorej bi nam gospod Mažuranić prav vstregli, ko bi nam nekake funte zdravečiga

*) Astramontani pravijo botanikarji dandanašinj po latinsko inula squarrosa, inula bubonium, aster bubonium; po nemško sparriger oder knorpliger Alant. Kakó se ji pa po slovensko pravi, tega ne vémo — — zató prosimo čast. bravce tistih krajev, v kterih to zeliše raste, de bi nam slovensko imé na znanje dali; zraven tega pa tudi zeliše poslali, de se bomo prepričali, ali je to pravo ali ne. To zeliše raste naravnost na kvíško do visokosti dveh pedi; na tanjkih, nekoliko kosmatih štiblicah ima v primeri enako perjiče, kakor kastaničevje, samó z tem razločkam, de se ob krajih majčkini zobčiki vidijo; cvetè v malim in velkim Serpanu z rumeno rožico, ktera sedí na verhu vsake štiblice, kakor dvajsetíca velika in je roži, ki ji „govejsko okó“ pravijo, nekoliko enaka. Nekteri so jo tedaj res z „govejskim očésam“ zmešali, kakor nam je gosp. Freyer od nekiga zdravnika povedal, ki je izlečik iz „govejskiga očesa“ napravljal misleč, de ga iz „astramontane“ dela. Duha nima zeliše astramontane nič posebniga; korenina je zoperno-grenjka; raste med germovjem, kamnam, pri mejah, na gričih in dolinah v Ipavi, na Rebernici, v Kočevju, na Vremšici, na Krasu, okoli Monfalkona, na Teržaškim, okoli Reke, na Hrovaškim i. t. d. Kér v tolikanj slavijanskih deželah raste, ne gré dvomiti, de bi slavijanskiga imena ne imela; akoravno jo tudi gosp. Mažuranić le astramontano imenujejo. Ko bi morebiti slovenskiga imena vunder ne iméla, misli gosp. Fleišman, de bi bilo prav, jo kačjo smert imenovati. — Nemški botanikarji to zeliše takó le popišejo:

Die Blätter sitzend, länglich, knorpelig gezähnelt, scharf, steif; der Stängel doldentraubig; die Kelchschuppen eyförmig, stumpf, sparrig. Jacq. a. t. 19*. Scop. Carn. t. 58.

(Die ganze Pflanze ist etwas zotig; die Wurzel unangenehm bitter; der Stängel 1-1½′ hoch, bald einfach, bald ästig, und meistens, wie die Aeste, 2blumig; die Blätter am Rande mit knorpeligen Höckern; die Kelchblättchen in mehreren Reihen schlaff, eyförmig-lanzettenförmig, an der Spitze zurück gebogen, bräunlich; die Blumen gelb; die Strahlenblümchen 3zähnig, kaum länger als der Kelch. Blüht im Juli und August.) Vredništvo.

izlečika priskerbeti hotli, de bi ga mi môgli slovenskim duhovnikam in zdravnikam po deželi razdeliti. Ta ljudomili pomoček častitiga gosp. Mažuranića bi bil visoke hvale vreden in vsako z tem sredstvam ohranjeno življenje bi bilo delo Njih ljudomiliga prizadevanja!

(Konec sledí.)

Vprašanje.

„*Kdor kak* gotov pomoček *vé*, kakó se dajo mravljinci od dreves odgnati, *prosimo, nej ga nam oznani. Tode* gotov *in* skušen *pomoček mora biti, ne pa le kak dober* svèt, *ki enkrat pomaga, desetkrat pa ne; tacih vsak kmetovavec veliko vé.*

Nej, častito vredništvo! *) *to vprašanje berž ko je mogoče razglasi in tistimu, ki nam bo poželjeno sredstvo na znanje dal,* en cekin *obljubi, kteriga mu bomo iz serca radi za to dobroto dali, de nam ne bodo mravlje prihodnjič več mladih drevesic poškodovale. Tode* gotov *pomoček mora biti, in pa ne taki, ki drevesam škodva.*“ S. M.

Popis letašnjiga zbora c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 7. dan Velkitravna.

(Nadalje.)

Potem so bili dopisi deželnih namestnikov c. k. kmetijske družbe prebrani, v kterih so nam ti gospodje pisali, z kakšno veliko častjo so bile vlani sreberne svetinje čveterim pridnim sadjorednikam podeljene. — Nadalje je bilo povedano, de je kmetijska družba svojo prošnjo za pervoljenje učeništva za živinske zdravitelje na družbnim vertu na Poljanah v Ljubljani, konec pretečeniga leta c. k. deželnimu poglavarstvu izročila; vikši sklep pa dozdaj iz Dunaja še ni prišel. — Zlatiga denarja vredne bukvice od sadjoreje „Krajnski vertnar“ čast. gospoda Pirca bodo v novič natisnjene v nekih tednih pri gosp. Blazniku na svitlo prišle. Dr. Orel, v kmetijstvu dobro skušen gospod, je te bukvice po potrebah sedanjiga časa pomnožil, za kar mu je kmetijska družba prav prav hvaležna. Obá zvezika bosta v tem novim natisu v ene bukvice sklenjena, in če bo le mogoče, bo njih prodajivna cena še nekaj ponižana. — Od naših „Novic“ je bilo naznanje dano, de se je število deležnikov od lanjskiga zbora zopet pomnožilo, vlani je bilo ob tem času **1062** prejemnikov, zdaj jih je pa že **1117**. Povedano je nadalje bilo, de tudi drugi slavijanski narodi naše Novice zmiraj bolj čislajo in de v več slavijanskih, nemških in še clo laških časopisih njih velika hvala stojí. Če to hvalo tukaj očitno razglasimo, nam ne bo tega nobeden prijatel slovenskiga naroda za zlo vzel, marveč ga bo serčno veselilo slišati, de nismo clo pezabljeni. Veliko naših prijatlov nima priložnosti brati: slawische Jahrbücher, časopis českiga muzeuma, Kwêty, Podunavko, Ausland, Wiener Jahrbücher der Literatur, Luno, Dalmacijo, i. t. d.; vsi ti časopisi so od naših Novic že večkrat prav prav prijazno pisali. Nar bolj pa to pohvaljenje zató tukej očitno oznanimo, de bodo naši častiti pisatelji, ki Novice vse skozi takó verlo podpirajo, zvedili, de njih prizadevanje ni zastonj, ampak de je spoznano — v čast domovine! De pa k ti hvali, ki jo drugi slavijanski narodi Novicam dajajo, nar več novi pravopis pripomore, vsak dobro vé, ki se le kolikaj iz svojiga kraja po svetu okoli ozrè; zakaj v tem pravopísu zdaj z majhnimi razločki skorej vsi katolški Slavijani našiga cesarstva pišejo; zakaj bi tedaj tudi mi ne stopili v kolo enakiga pravopisa?? Prostiga kmeta, ki se je počasi izreka dveh novih čerk navadil, ta pravopis ne moti več; saj je že ranjki Vodnik od Slovencov pel, de so prebrisane glave. De pa vsak kmet Novic in tudi drugih bukev ne bêre, kdo se bo temu čudil? Saj jih je tudi veliko ljudí v gosposkih suknjah v mestih, ki clo nobeniga časopisa ne berejo in ki v en dan živijo, rekoč: „Kdo se bo z branjem glavo ubijal!“ Od tacih nemarnežev le eno besedico več govoriti, bi jim preveliko čast skazáli. Omikani ljudje sploh časopise berejo, in tudi umni kmetje so se branja čversto poprijeli, kér vedó, de je le k lastnimu pridu. — Pri ti priložnosti, ko je bilo v zboru od Novic govorjeno, je bila tudi priloga k Novicam, ktero kmetijska družba deležnikam zastonj priklada, namreč „Vinoreja“ gosp. Vertovca, z veliko častjo v misel vzeta, ktera je za Slovence to, kar so za Nemce bukve slavniga vinorednika barona Babota! Zbrani udje so sklenili, gospodu fajmoštru za ta občnokoristni poduk po dokončanim delu v spomin posebne hvaležnosti pohvalno pismo v imenu cele kmetijske družbe v roke podati. — Od krajnskih pratik je bilo rečeno, de jih je letas šest in trideset tavžent poprodanih bilo in de bodo napčno oznanjeni somnji prihodnje leto, kolikor bo mogoče, na tanjko popravljeni, kér smo od več strani takih popravkov dobili, za ktere se tukaj tistim gospodam očitno zahvalimo, ki so nam jih poslali.

(Konec sledí.)

V jamo pade, kdor jo drugimu kóplje.

(Nadalje.)

Zdej so našimu Lamprinu krasni dnevi čiste zadovoljnosti v Saraju iztočniga veličanstva, v hiši ljubeznive njegove sestrice tekli. K spolnenju sreče njegoviga serca mu gotovo ničesar ni manjkalo. Res mu je včasi bilo, kakor de bi ga nekakošne odljudne osobe zalezovale. Večkrat je obraze ženskiga in možkiga spola srečal, kjer bi bil nar manj mislil. Tode na čistoft svojih namemb gledavši, ino svest si cesarske ljubezni in milosti, se je le malo za vse to menil.

Kratkim uram enako mu je mesec za mescam pretekel, zima mine ino zopet se bližajo bajramski prazniki. Zdaj Lamprin po primerleju od nekiga na novo v Korciri vjetiga roba zvé, de so mu starši od velike žalosti pomerli. Živo ganjen brez odloga priložnost iše in jo najde, z drago svojo sestrico govoriti. Strašno žalostna je ona bila ob taki grozni novici. Solze se ji z curkam po licu vlijejo. Lamprin jo ljubeznjivo prime za roko ter jo tolaži, kolikor mu je njegova lastna žalost pripustila. Tak tolaživši in pogovarjavši se, zaslišita v bližnih odpertih stanicah nekako naglo šumenje. Kakor bi trenil, Tamulija v svoje izbice zgine. Lamprin se po glasu ozrè ino vidi v mraku večerne ure iz tretje stanice dva visoka možaka zmuzniti se. Zadnjiga spozná — bil je Hasan Kizlaraga.

*) To vprašanje z tem pristavkam naznanje damo, de bodemo radi vse svetvane pomočke v Novicah za poskušnjo razglasili in de bi zares prav dobro bilo, ko bi môgli gotov pomoček zoper mravljince zvediti. Tisti pomoček, kteriga bodo vse skušnje gotoviga poterdile, bo obljubleno premijo dobil. Zraven tega pa se mora še opomniti, de sploh znanih pomočkov ni treba oznanovati, zakaj take zgorej imenovani kmetovavci samí poznajo; tudi morajo pisma vsih potroškov proste (frankirane) biti. Vredništvo.

Nepokojna strašna noč je po ti prigodbi za našiga Lamprina sledila. Žalost po zgubljenih starših ga je v sercu stiskala. Strah ga je zastran ljubeznive sestrice obhajal, kér je prevdaril, de bi njeno obnašanje proti njemu po turški šegi in pameti znalo za veliko pregreho vzeto biti. Če ga je od velikiga truda za kako trenutje spanje posililo, so mu koj strašne sanje kri vnemati začele. Zdelo se mu je, de nekaka grozna kača z lepim zelenim grebenam in gorečim zrelam za njim skače in ga po celim Sarája od stanice do stanice podí. Tak se mu za miglej stisnene obervi v hujši britkosti zopet odprejo, in komaj zor prihodnjiga dneva, to je, perviga bajramskiga praznika, pričakuje.

Dan se zazná, navadna ura bije, Lamprin se hitro napravi, in se iz svojiga prebivališa v harem podati hití, serčno želevši, berž ko bi mogoče bilo, z ljubeznivo svojo sestrico govoriti. Ker se naglo vratam harema bliža, mu zakričí stotnik černih evnuhov z divjim glasam nasprot: „Proč! Ti nimaš opravila v cesarskim svetišu.“ Kakor grom iz jasniga neba ga zadene ta glas. Urno se oberne in stoječih nog se proti cesarskimu poslopju na pot podá. Na stopalnicah ga sreča Kehaja Khaduna in mu reče: „Prijatel, verni se! Sultana za tebe ni domá. Njih visokost dovoljiti hočejo, de v svojih stanicah počakaš, kaj se zgoditi imá.“

Čuden razloček med bajramskimi prazniki lanjskiga in tekočiga leta! Kaj za Boga pomeni ta britka tesnota cesarskiga Sarája, enaka gromonosni soparnici pred strašno nevihto in pogubljivo točo? Vse je tiho, vse je osupnene, ni veselja, ni radosti, ni gostovanja, ni cesarskih daril. Sultan se ne prikaže, nobeden ga ne vidi, skor se ne vé, če je živ ali je mertev. Vse oprašuje, vse glave ziblje, vse rame stiska, povedati nihče nićesar ne vé. Takó preteče pervi, takó preteče drugi bajramski dan. Tretjiga dneva se vidi tu in tam skrivno pomenkvanje bližnih prijatlov, tu in tam se sliši šeptanje, se vpazi pomenljivo kimanje, se začnejo razglasovati čudne novice. Sultan je bolan, reče eden — strašno je razserden, reče drugi — v žalosti je plakal, clo reče tretji. V tim so si vsi glasi enaki, de se po praznikih grozne reči zgoditi imajo.

(Dalje sledí.)

Novo učeništvo slavijanskiga jezika.

V „Danici“ smo z veseljem brali, de je bila po nar vikšim dovoljenju našiga milostljiva Casarja 5. in 6. dan pretečeniga mesca v Zagrebu skušnja za učeništvo hrovaško-slavonskiga jezika, kteriga Zagrebčanje poprej nikoli niso imeli. Mislimo, de bodo bravci radi brali vprašanja, na ktere so mogli gospodje, ki so se ti skušnji podvèrgli, odgovor dati. Leté so bile:

1. Naj se razštejejo podnarečja jezika hrovaško-slavonskiga, in naj se pokaže razločik med hrovaškim in slavonskim jezikam. 2. Naj se izvodijo sklanjanja samostavnih imén po primerih in naj se povedó imena nenaredna. Odkod in kako se vsi časi izpeljujejo v hrovaško-slavonskim jeziku. 3. Kaj je slovstvo hrovaško-slavonsko? — Ktere dobe ima? Naj se razloži ob kratkim pregled zgodovinski slovstva hrovaško-slavonskiga. Zatem naj se prestavi v hrovaško-slavonski jezik iz učilniške knjige z naslovam: „Selecta lat. sermonis exempla in usum primæ humanitatis scholæ. Budæ 1836. pag. 76 et 77“, govor: „Respondet Hanibali Scipio.“

Odgovori na te vprašanja so mogli v narodnim jeziku pisani biti. — Razun tega je pa bila tudi skušnja učiteljskiga govorjenja v narodnim jeziku. — Upati gré, de se bodo z početkam prihodnjiga šolskiga leta iz akademijskiga stôla narodni glasovi razlegali.

Domača povest.

31. Velkitravna popoldan so z veliko častjo postavili podstavne kamne (Grundsteine) kolisćuma, velikiga poslopja v Ljubljani, od kteriga smo v 19. listu govorili. Kamen na pervim voglu so postavili grof Welsperg, namestnik c. k. deželniga poglavarja; na drugim voglu grof Wolfgang Lihtenberg, namestnik krajnskih deželnih stanov; na tretjim voglu gospod Franc Langer c. k. kresijski komisár, namesti c. k. kresijskiga poglavarja; na četertim voglu pa gospod Janez Hradecki, mestni poglavar. V vsak kamen je bila štirvoglatna jamica izsekana, v ktero so kositarsko skrinico zazidali, v kteri je bil popis današnje zgodbe na kožnim papirju shranjen. Pri vsakim kamnu je gosp. Withalm, posestnik koliseuma, zgorej imenovanim gospodam in bližnim gledavcam Šampanjarja napil in pri ti priči so štuki jeli pokati, de je bilo kej. Tudi muzika je pričijoče gledavce razveselovala, kterih je gotovo okoli 5000 vkupej perdèrlo. — Kdor je hotel, je dobil zastonj dobriga štajerskiga vina piti, zraven tega pa je gosp. Withalm po stari zidarski navadi tudi z kruham in z soljo goste postregel. — Kmalo se bo iz te jame veličansko poslopje vzdignilo, ktero bo na temeljnih kamnih stalo, ktere so mu štiri močne podpore: krajnska dežela, deželni stanovi, Ljubljanska kresija in Ljubljansko mesto postavili!

Dr. Bleiweis.

Znajdba vganjke v poprešnjim listu je:

Eno sredo (Mitte.)

Shitni kup.	V Ljubljani 31. Velkitravna.		V Krajnju 26. Velkitravna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pfhenize domazhe ..	—	—	1	24
1 » » banafhke ..	1	21	1	25
1 » Turfhize	1	3	1	—
1 » Sorfhize	—	—	1	4
1 » Rèshi	1	3	1	6
1 » Jezhmena	—	—	—	—
1 » Profa	1	—	1	5
1 » Ajde	—	51	—	—
1 » Ovfa	—	39	—	35

Priporočilo.

Konec tega mesca jenja naročilo perviga pol leta na Novice. Tisti častiti prejemniki, ko so le za pretečeniga pol leta plačilo odrajtali, so prošeni, de *še v tem mescu* za druziga pol leta, to je od Maliserpana do konec leta, plačilo pošljejo, de bodo brez zaderžka sledeče liste dobivali. Tisti pa, kteri jih želé *na novič* dobivati, nej svoje imena pri *bližni pošti* ali pa v Ljubljani v *tiskarnici* Novic (*na Bregu* v hiši št. 190) napovejo in naročivni denar vložijo. Po *pošti* veljajo 1 goldinar in 15 krajcarjev za *pol* leta, ali pa 2 goldinarja in pol za *celo* leto; v tiskarnici prijete pa le 1 goldinar za *pol* leta ali za *celo* leto 2 goldinarja. Še enkrat prosimo, de bi čast. prijemniki z naročilam *hitéli*, posébno tisti, ki Novice *poštam* naročujejo. To nam na eni strani delo konec mesca veliko polajša, na drugi strani pa zamoremo prejemnikam bolj po redu vstreči.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*